

Tamások. Itt van mindjárt az ágostonrendi Kempis Tamás, leghíresebbjük viszont Akvinói, a nagy filozófus. Maradjunk hazai tájakon: határainkon túl is számon tartják Kolozsvári Tamást, aki 15. századi erdélyi festő volt, a híres garamszentbenedeki fél-gótikus fél-reneszánsz szárnyasoltár festője.

Most pedig 24-éhez érkeztünk. Szentestéről sokszor és sokféleképpen emlékezünk, bizonyára a magyar sajtó is teli lesz - nagy helyesen - különféle aktuális írásokkal. Mi viszont ezúttal a Szenteste dátumát így tiszteljük meg:

„A fény az első teremtmény...”

Ismételjük decemberi krónikánk címét... ezt a félmondatot Dávid Katalin művészettörténésztől, aki november 29-én a Nagytétényi Kastélymúzeumban a *Karácsony a kastélyban* című kiállításnyitó beszédében mondotta el.

Vessük közbe: érdekelhet-e minket a *Karácsony a kastélyban*, ha egyszer nincsen kastélyunk? Igenis, mert értelmes, mutatós, őszinte kastélyt mindannyian építhetünk önmagunkban. Nem kell hozzá telek, téglá, épületszobrász... Ezt sugallta nekünk megnyitó beszédében *A teremtett világ misztériumának szerzője* is.

A Kastélymúzeumba (lapunkban esett már szó róla megnyitása alkalmából, a 2001. évfolyamban) érdemes elfáradni Nagytétényig - egyetlen feltétele az őszinte érdeklődés. Ne tessék konzum-szemlélettel végigjárni a termeket:

- Mondd, nyuszikám, el tudod képzelni ezt a szekretert a mi ebédlőnkben?

- Mondd, fiam, hogy nézne ki ez a mi hálósobánkban? Beférne ez a kredenc a nappalinkba?

Ne higgye, kedves Olvasó, hogy olcsó vicceket írunk. Kevés olyan van közöttünk, akinek ebédlője, hálósobája, nappalija van s lehetősége arra, hogy darabonként milliókba kerülő bútorokkal rendezze be. De ha betévedhetünk a budapesti Országházba s ott meglátjuk teljes valóságában Munkácsi Honfoglalás című képét - arra gondolunk-e, hogy miként mutatna a saját szobánkban? Nem, csupán egyszerűen tetszik.

Ha élvezni tudjuk azt, ami szép... s akkor más kastély nem is kell hozzá, mint saját énünk. Legyen az a kastélyunk.

És most vissza a kezdethez: Dávid Katalin, a nagyhírű művészettörténész a karácsonyi ünnep révén is leglényegesebb témájából adott ízelítőt: a jelképek, azok lényege, divatos kifejezéssel a „mögöttes tartalom” volt mondandója lényege.

Ennek a rövid, velős megnyitónak egyik megállapítása volt az előbb idézett félmondat: a fény az első teremtmény. Bizonyára mindannyian olvastuk (s ha nem, akkor még nem késő!), de egykori hittanórákon legalább leegyszerűsített változatában találkoztunk vele:

Kezdetkor teremtette Isten az eget és a földet. A föld pusztá volt és üres, sötétség borította a mélységeket és Isten lelke lebegett a vizek fölött. Isten szólt: „Legyen világosság”, és világos lett. Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a világosságot a sötétségtől. (Mózes I. könyve, A teremtés, 1,1-4. - a Szent István Társulat 1987-es kiadása szerint.)

Csak azért, hogy magyar nyelvünk színeit is megőrizzük, olvassuk el ugyanezt a négy verset Károli Gáspár immár négy évszázados fordítása szerint is:

Kezdetben teremté Isten az eget és a földet. A föld pedig kietlen és pusztá vala, és setétség vala a mélység színén, és Isten lelke lebeg vala a vizek felett. És monda Isten: Legyen világosság; és lőn világosság. És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtől.

Lényege minden ünnepnek, hogy a fényhez kapcsolódik - mondotta Dávid Katalin, majd szép

párhuzamot csillantott fel a keresztény Karácsony és az ószövetségi Hanuka ünnepe között, lévén „rokonok” a Biblia révén. (A Hanuka - régebbi magyar átírás szerint: Chanukka -, leszámítva a naptári vonatkozásokat, a hold-év és nap-év eltéréseit, többé-kevésbé hasonló időszakra esik). Ez a pogányok által megszenteltetett Templom újraszentelése. Elpocsékolták, kiöntötték a hódító pogányok a szentelt olajat s a mécsesben csak alig egy napra való olaj maradt, amelyet a főpap - amikor a Makkabeus irányításával visszafoglalták Jeruzsálemet - meggyújtott, s a szent fény mégis nyolc napig égett, míg új olaj nem kerülhetett belé...

A szent fény... az első teremtmény: ezt kell ábrázolnia karácsonyfáink fényeinek is, amint a kiállításon iparművészek megjelenítésében az elmúlt másfél évszázad karácsonyfáin is látható. Kívánjuk, tiszta szívből, hogy Szentestén a karácsonyfa mindenkinek közülünk hozza el a fényt.

Jelentse azt, hogy „és világosság lett”...

Szívünk szerint itt be is fejeznénk decemberre vonatkozó kalendáriumunkat, hiszen immár csak egy jót tehetünk: várunk a Megváltó Fény ünnepére, ám kedves kötelességünknek érezzük a naptári év zárásaként köszönteni a Jánosokat, a Dávid keresztneveket s még egyszer a Tamásokat, mert Becket Tamást, az egykori canterbury érseket a katolikus egyház szentként tiszteli.

Végezetül már csak ismételni tudunk, és kérhetjük, javasolhatjuk, hogy olvasóink ne feledjék: „A fény az első teremtmény...”

dcs

*****

Hírek

Könyvtárnyitó

Örömmel vettünk részt november 8-án az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Belső-Ázsia tanszékén a Schütz Ödön Könyvtár és Archívum ünnepélyes átadásán. Déri Balázs dékán helyettes, egyetemi docens megnyitója után a 8 évvel ezelőtt megismert Vladimir Barkhudarjan professzor, akadémikus, az Örmény Tudományos Akadémia főtitkára tartott ünnepi beszédet, méltatva a magyarországi- és erdélyi örmény diaszpóra jelentőségét, Schütz Ödön armenológus felbecsülhetetlen érdemeit.

„Szekérke szállt alá a Maszisz hegyéről...” címmel zenés irodalmi összeállítás hangzott el Schütz Ödön Hajk és Bél harca c. antológiájából, Dzsotján Dávid, Erdős Ferenc és Dzsotján Dániel előadásában. A műsort dr. Dzsotjáné Krajcsír Piroska állította össze.

Az óriási gyűjteményt Zsigmond Benedek mutatta be. Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnöke legújabb kiadványaink ajándékozásával köszöntötte az ÖTA főtitkárát és a Schütz Ödön könyvtár hatalmas anyaga szerény magyar nyelvű részének kiegészítésére mintegy 35 db örmény vonatkozású - magyar nyelven megjelent - könyvet ajánlott fel adományként. A könyvek átadása folyamatban van.

A Könyvtár látogatható Budapest V. ker. Múzeum krt. 4/B. I. em. alatt.

Dévéért, gyermekekért

November 21-én a Vigadó nagytermében a Dévai Szent Ferenc Alapítvány jótékonyági hangversenyére került sor, amelyre már hetekkel azelőtt elkelték a jegyek. Hál Istennek sokan gondolták azt, hogy anyagi segítséget nyújtsanak Bőjte Csaba ferences szerzetes 1992-ban elindított missziójához, az árva, elhagyott, szegény gyermekek megmentéséhez, árvaház, óvoda, középiskola, bentlakás üzemeltetéséhez. Mára már több mint 300 gyermek nevelkedik Déván,